

№ 2. 1924/25.

4.

8. IX. 1924

COMEDIA

Mariiborska Opera: Andica Mitrović primadonna mariiborske Opere, u ulozi Carmen. — Ма-
риборска Опера: Анчица Митровић примадона мариборске Опере, у улози Кармен.

Comoedia

излази сваког понедеоника. Главни уредник Никола Трајковић. Представник „Илустрације“ у редакцији Никола Б. Јовановић. Владисав Јовановић Издавачко Удружење „Илустрација“ Београд, Космајска 22.

Драмски репертоар у новој сезони

Програм и висина рада свакако треба да су израз уметничких енергија у позоришту. Драмски репертоар у нашој новој сезони има својих тешкоћа, које су најпре књижевне, затим глумачке, и најзад материјалне. Ови обзирни тешкоће свакако сужавају репертоар. Пре свега нова нас је сезона дочекала без стварног Директора драме, и већ то провизорно стање кочи рад и његову пуну меру. Остало је да се живи у ствари од неискоришћеног програма прошле сезоне, који је бивши Директор драме, а сада његов Управник, планирао и у своје време реферисао. Отуда питање постављења новог Директора драме захтева што брже решење, а уједно и одабирање те личности са уметничком компетенцијом.

Наше позориште у престоници мора, не само да сачува, већ и да развија даље култ озбиљне и отмене уметности. Полазећи од тог принципа оно је позвано да уједно изнесе добар део савремених драмских новитета, како страних тако и домаћих. Кроз такав рад стварају се и креације наших глумаца, а не тапка се у месту. Наравно ту мора бити извесне методе коју један свестрано културан Директор драме опрезно уме кроз сезону да спроводи. Пошто за сада њега на жалост — немамо, осећа се и натезање у репертоару. То је тешкоћа, коју публика може, а и не мора да нам опрости. Услед тога ми можемо изгубити линију европског репертоара. У колико пак она није изгубљена, везана је за неискоришћени програм рада из прошле сезоне. Од страних, пре свега француских писаца, могу се очекивати интересантне премијере.

На помolu су писци Жералди, Сарман, Де Кирел, Порто-Риш, Батај, Савоар, Флер-Кроасе, Кроменлик, Вилдрак, Ленорман. Према томе узети су у обзор поред других комади: *Aimer, Le pêcheur d'ombres, Лавовски оброк или Нови идол, Свадбени марш, Si je voulais, Наранџин цвећ, Le mangeur de Rêves, Le Coci magnifique, Зелени фрак, Les Vignes du Seigneur, Нечовечна земља, Атоигреусе*. Од француских писаца по могућству изнели би се на позорницу још и Шарл Мере (Освајачи), Саша Гитри (Домаћи пријатељ), Пол Ервие (Трка са букињама) Фабр (Златни трбуси) Ленорман (Simoun), Џер Волф (Године љубави); то је у главном француски репертоар с којим се наша публика може упознати.

До душе, драмске идеологије су помешане, писци на дохват похватани у коло, почев од Батаја до Жералдија.

Од руских комада полагаће се особито на премијеру А. Толстоја (Цар Фјодор). Од Андрејева иде најпре *Не уби*, али су репрезентативнији *Anatema* и *Човек који добија ћушке*, затим *Мисао*. О томе се још дискутује, у колико то подела игре захтева. Од Јушкевића играће се *Прича о г. Соњкину*, комедија потирана још прошле сезоне. Има још комада руских писаца, старих и нових, почев од Островског па до данас који ће према приликама ићи на позорницу. Од енглеских драма, свакако иде пре срега Шекспир (Јулије Цезар, Хамлет, Сан летње ноћи, евентуално Зимска Бајка). Затим Бернард Шо (Цезар и Клеопатра, Жана Д'Арк), па Галзворт (Глава породице), Дикенс (Цврчак на огњишту), и још неки модерни писци, ако се дође до превода.

Од талијанских писаца ићиће савремени Пирандело (Шест лица траже писца, Уживање у часности); затим Никодеми, ако се од њега нешто слично и лако погоди (као што је био Скамполо прошле сезоне). Од старијих писаца може ићи и Брако.

Модерна немачка драма, у неколико нијанса, биће карактеристично заступљена: Георг Кајзер (Гас) Штернхајм (Шипл), Хазенклевер (Син, Сноб); можда ће доћи и Сорге на ред, поред још других. Кајзеров *Ректор Клајст* веће се давати и ако је у добром преводу, јер је то једна од његових најстаријих драма, те губи данас писчеву карактеристику. Поновиће се и стари Шилер, евентуално у новој режији, ма да за нас данас он нема на позорници тако много важности, и ако Немци ходе да обнове култ према њему. Северна драма почеће са Стриндбергом или Ибзеном (Кад ми мртви устанемо), а доћиће на ред и Бјернсон (Изнад наше моћи). Од Шпанаца иде само Бенавенте (Рука руку мије) и ако има разних ствари.

Античка драма и комедија такође су у студији (Едип, Антигона и т. д.). Најзад и програм домаће драме иде у најважније заједнице све сезоне. Почеће се са Чвором (од Пеције Петровића, услед његове дваесетогодишњице рада). Нушићева *Томанса* очекује такође премијеру. Ђ. Димовићеве драме, као фолклор и мистика, заједно са особыту пажњу (Свети Игњатије, Баш-Челик). На студији су и Ивакићева драма (Мајсторица Ружа), Сиба Миличића (Три брата у сну) Б. Николајевићев (Догорели кров) итд. Уз то, још многи комади старих и младих писаца из Београда и Загреба чекају под псевдонимом, на своје успехе или неуспехе, о чему треба ћутати. У главном: у принципу је решено, да се што више изађе у сусрет, у колико то материјалне прилике позоришта допуштају. Свакако на развијање младих драматичара треба много обратити пажње. Ето то је у главном план драмског репертоара ове сезоне. Он нема једну одређену линију: да се до ње дође, несумњиво је циљ и управе и публике. Наш репертоар нема још своју уметничку равнотежу. Зато су потребне још многе унутрашње реформе, да би најзад програм рада у ствари постао израз уметничких енергија у позоришту.

Ранко Младеновић.

U Zagrebu. Lijevi: Josip Maričić igra glavnu ulogu Kapetana u Strindbergovom „Oci“; desno: Milica Mihilić igra ulogu Laure u Strindbergovom „Oci“. — У Загребу. Лево: Јосип Маричић игра главну улогу капетана у Стриндберговом „Оцу“; десно: Милица Михић игра улогу Лауре у Стриндберговом „Оцу“.

Atelier Tonka, Zagreb.

Zgrada Narodnog Kazališta u Zagrebu — Tuškanцу, u kojoj se sada daje opereta i laka drama. Lijevi gore: Ivo Raič, direktor Kazališta u Tuškanцу. — Зграда Народног Казалишта у Загребу — Тушканцу, у којој се сада даје оперета и лака драма. Лево горе: Иво Раић, директор Казалишта у Тушканцу.

Atelier Tonka, Zagreb.

Беодгарски балет напредује: Кирсанова и Фортунато у велико се спремају за рад у наступајућој сезони. — Beogradski balet napreduje: Kirsanova i Fortunato u veliko se spremaju za rad u nastupaјућoj sezoni.

Наш уметник на страни: Далматинац, А. Салваро, тенор у Прагу, гостоваће ускоро у нашој земљи. — Naš umjetnik na strani: Dalmatinac, A. Salvaro, tenor u Pragu, gostaće uskoro u našoj zemlji.

Mariborska Opera

Šesta sezona mariborskog pozorišta pod novim (slovenačkim) režimom otvara se početkom oktobra o. g. Pet godina rada u prilikama, koje nijesu bile uvijek ugodne, gdjekad pače i vrlo neugodne, znači za ovakav teatar jedan jubilej. Danas priznaje i javnost i svi pojedinci iz ostalih gradova naše države, koji su imali zgodu da upoznaju rad ovog pozorišta, da mariborski teatar divno svladava sve zapreke i polučuje zamjerne uspjehe. Bilans ovih pet godina aktiviran je u svakom pogledu. Ima doduše i danas kojekakvih poteškoća; pozorište mora se još uvijek i te kako boriti za državnu subvenciju, ali odlučna volja i jasan program stvorile iz ove institucije sve, što je najviše bilo moguće.

Dok se je drama odmah u početku postavila na široku bazu, morala je glazba ići laganijim, opreznijim korakom; naporni i ustrajni rad njezinih pregalaca pobiedio je napokon i materijalne prilike, te je opera danas najlači oslonac ovog pozorišta. U prvoj sezoni 1919 (20) davala se tek jedna opereta, u drugoj već 3 opere i 8 opereta, u trećoj 2 opere i 5 opereta, u četvrtoj 7 opera i 6 opereta, u petoj 7 opera i 4 operete (uračunavši ovamo i reprize, koje imadoše gdjekad novu podelu, barem u glavnim ulogama).

Kad je preuzeo ravnateljstvo opere vrsni dirigent i neumorni radnik g. Andra Mitrović, dospio je razvitak glazbe u mariborskem pozorištu u stanje nekakve konsolidacije, bez koje nije moglo biti prave umjetničke kristalizacije. G. Mitrović podigao je operu na onu visinu, koja privlači publiku i udovoljuje najozbiljnijim umjetničkim zahtjevima. Opera nije sagradjena na fikcijama ili hokus-pokusima, već na solidnoj osnovi.

O programu, koji vodi g. Mitrovića već u treću sezonu, izjavio je ravnatelj mariborske opere saradniku „Comoedie“ slijedeće:

— „Moj je program: Od svih narodnosti najmarkantnije komponiste u najmarkantnijim djelima! Možda će koga začuditi, da uz ove naše umjetničke ambicije gojimo i operetu. Ona de facto ne spada u ciljeve našeg teatra, te joj dajemo živjeti jedino iz financijskih razloga, upotrebljujući je kao sredstvo k cilju. Ona nije po mome ukusu i mislim, da je vrlo zavodljiv i opasan takmac (barem kod nevaspitnih masa), koji cdvraća od pozitivne i prave velike umjetnosti. Uz dobru i ozbiljnu dramsku umjetnost može i mora da stupa uporedno samo dobra i ozbiljna muzička pozorišna umjetnost, a to je opera. Zbog toga dao sam u prošloj sezoni tek dva operetsna noviteta, izabравši ih medju najboljim djelima njihove vrsti i nastojeći, da ih što savršenije uprizorim te iznesem u što ljepšem umjetničkom obliku (Exploler, „Umjetnička krv“ i Kalman, „Kneginja čardaša“). Od repriza ponovio sam samo „Tri djevojčice“, kojoj se zbog Schubertove muzike ne može poricati i stanovita muzička vrijednost.“

Sva moja briga i najveći dio ljubavi bijaše posvećen operi. U prošloj sezoni dali smo najprije domaće djelo „Zlatorog“ od Viktora Parme, a onda iz svjetske muzičke literature Puccinijevu „La Bohème“.

me“, Humperdinckovu „Janko i Metka“ (Hansel und Grätschel), Weberovog „Strijelca vilenjaka“ i Bizertovu „Carmen“. Od repriza iznio sam „Cavalleriu rusticano“ od Mascagnia, Smetaninu „Prodanu nevjestu“ i Verdijevu „Travijatu“. —

„Comoedie“ je imala već zgodu, da istakne moralne uspjehe g. Mitrovića i njegovog opernog ansambla u prošloj sezoni, a nije prešutjela ni zapreka i poteškoća, uzmemli u obzir. Činjenicu, da je vlada snizila državnu subvenciju, mjesto da je povisi, shvatit ćemo koliko ličnoga rada, napora i pregaranja te koliko umjetničkog oduševljenja i idealizma leži u takvim uspjesima.. I zaista: nijedan naš oblasni teatar nije na opernom polju toliko radio i toliko dao, kao što mariborski; dok druga oblasna pozorišta raspolažu s 2—3 kapelnika uz direktora opere i toliko dobrih režisera, morao je g. Mitrović sve to spojiti u vlastitoj ruci i vlastitom mozgu.

U idućoj sezoni nastavit će opera intenzivni rad oko svog zadatka i — možemo reći — svoje misije u ovom gradu. Na domaku Graza, grada s odličnom operom, koji mogu da posjećuju i interesenti iz Maribora, ne gubeći više no jedno popodne i jednu noć, ona se nalazi pod kontrolom muzički vaspitane i otmene publike, pa je s toga i u kulturnom reprezentativnom pogledu od velikog značaja. Za sada ne može biti većih promjena u ansamblu, ali ovakav, kao što jest, bit će sposoban da pod vještim ravnjanjem ravnatelja opere izvede svoj zadatak.

O repertoaru sezone 1924/25 dao je g. Mitrović saradniku „Comoedie“ slijedeće podatke:

Sezonu otvara opera N. Zajca „Zrinski“. Od svjetske muzičke literature izvijest će se ove opere: Verdi, „Trovatore“, Tomas, „Mignon“, Puccini, „Tosca“, D’Albert: „Dolina“. Možda — ako uspiju pripreme — još Čajkovskoga „Onjegin“ ili „Rusalka“ od Dvoržaka. U reprizi davat će se 4 opere iz repertoara pete sezone. Od operetsnih noviteta spremaju se: Parma, „Apolonov hram“, Lehar, „Grof Luxenburg“, Lehar, „Modra mazurka“ ili Kalmanova „Bajadera“. Uz to i dvije, tri reprize.

Osoblje bit će kompletno; na novo bijahu angažovani tenor Petrovskij, bivši član splitskog pozorišta, i basista Gustinčić (početnik).

Kao uvod u nadaljni rad mariborske opere u idućoj sezoni, rad, koji će „Comoedie“ pratiti s jednakom pomnjom kao napredak mariborske drame, donosimo fotografije ravnatelja opere g. Mitrovića i dviju najistaknutijih solitska: g-dje Ančice Mitrović (u ulozi Carmen u Bizertovoj „Carmen“, i g-dje Herme Vladimirove (u ulozi Violette u Verdijevoj „Traviati“). G-dja Mitrović pjeva medju inim ulogama Margaretu u „Faustu“, Mimi u „La Bohème“, Agatu u „Strijelcu vilenjaku“ Ivu u „Ivo i Marica“, Carmen u „Carmenu“, Toscu u „Tosci“, Santuzzu u „Cavalleria rusticana“, Mignon u „Mignon“ i Martu u „Dolini“. G-dja Vladimirova ističe se na pr. kao Violetta u „Traviati“, Micaela u „Carmen“, Anica u „Srijelac vilenjak“, Nuri u „Dolina“, Marica u „Ivo i Marica“, Leonora u „Trovatoru“, Filina u „Mignonu“, Rusalka u „Rusalci“ itd.

B.

Радови Исајева (1, 2 и 4) и Вербицког (3) позоришних сценографа на изложби приређеној у сали Нove Зграде београдског Универзитета. — Radovi Isajeva (1, 2 i 4) i Verbickog (3) pozorišnih scenografa na izložbi priredjenoj u sali Nove Zgrade beogradskog Univerziteta.

Mariborska Opera Nina Vladimirova, primadona mariborske Opere, u ulozi Traviate. — Мариборска Опера: Нина Владимирова, примадона мариборске Опере, у улози Травиате.

Narodno Kazalište u Osijeku

Narodno kazalište u Osijeku započelo je 2. septembra svoj rad, istim komadom, kojim je otpočeta sezona i u Beogradu, „Požarom Strasti“ od J. Kosova.

Osječko kazalište imalo je ovoga ljeta tešku finansijsku krizu, i ne samo da je bila u pitanju opera i opereta toga kazališta, već i opstanak cijele kuće. Ali samo na energičnu intervenciju g. Goglje, upravnika osječkoga kazališta, kriza budžeta je mogla biti bez velikih posljedica bar odložena, ako ne i onemogućena potpuno. Nešto reguliranjem dovoljne državne pomoći, nešto općinskom pomoći, omogućena je i ove godine opera i opereta u Osijeku. Istina, ansambl je skresan na minimum, a i materijalnih prinosa ne može biti u nastupajućoj sezoni, ali je zato trupa osječkog kazališta vrlo homogena, i van svake je sumnje, da ne će i ove godine biti naše najbolje provincijsko pozorište. Tako će u drami imati odlične umjetnike, kao g. g. Acu Gavrilovića i Tošu Stojkovića i g-dju Z. Vuksan-Barlović i Idu Pregar. A pored stalnog operskog ansambla imat će kao stalne goste Lizu Popovu, N. Zikovu, T. Wesel-Polu, M. Šimeca i J. Rijavca.

I pored smanjene trupe i materijalnih teškoća Uprava osječkog kazališta objavila je nacrt repertoara, koga će po svaku cijenu gledati da realizuje. U drami su pored klasičnog „Kralja Edipa“, „Lyziotrate“, Šekspirovog „Hamleta“ i „Kralja Lira“, moderni Show („Pigmalion“), Nicodemi („Scampollo“), Tolstoj Dostojevski (Idiot), Gogolj, Andrejev („Dani našeg života“ i „Lava“), Arcibašev, Jenejinov i Čapek, „Stvar Makropulos“. Od domaćih stvari bit će prijave: Kosor, „Požar strasti“, Tucić, „Golgota“, Krleža, „Vučjak“ i Nušić, „Gospodja Ministerka.“

U operi bit će takodje više noviteta, od kojih su neke ipak smjenjene s obzirom na materijalne teškoće. Tako će se dati: Meyerleerova „Afrikanka“, D'Anunziova „Favoritta“, Delibova „Lakme“, Weisssov „Poljski Jevrejin“ i Weberov „Čarobni strijelac.“ Od repriza su najvažnije „Aida“, koja je prošle godine imala puno uspjeha, „Trubadur“, Nikolajeve „Vesele žene vindzorske“, Čajkovskoga „Pikova dama“ i Wagnerov „Holandjanin Latalica“.

Od opereta ima više na programu: Čajkovski-Klein „Pobjednica“, Lehar „Plava Marurka“, Kalman „Grofica Marica“ i naš čomači original Tiardovićev „Pjerot Ilo“.

Program je zgodno sklopljen, jer je raznovrstan, literaran i zahvata sve pravce.

Iako je težak udar nanesen Osječkom kazalištu malom subvencijom, ono će ipak životariti i otimati se, da dâ sve što može za čast jugoslovenskog pozorišta.

Šta se sprema u Zagrebu

U Kazalištu na Wilsonovom trgu spremna se kao jedna od prvih premijera ove sezone Pirandellova drama „Šest lica traži autora“. Ovo je po svojoj tehnici jedna od najinteresantnijih djela dramske literature poslednjih godina. Naročita formalna odlika te „igre u igri“ u prvom je redu u tome, da se na principu protuiluzijskom donese na scenu Život iza kulisa tako, da ne samo glumci igraju sami sebe, nego to čine i ostali saradnici s one strane rampe: direktor, rezviziter, šaptačica, podvornik. Budući da se u cijeloj Europi vrlo mnogo igrala ta drama u podjeli igranja samoga sebi, to će i kod nas g. direktor Gavella, koji će dramu režirati, ostati kod tog principa i — debutirati.

Uloge lica, koji nose u sebi svoju tradiciju, ali ne mogu da nadju autora, da joj dade formu, u rukama su g. Vavre (Majka), g. Nučića (Otac), g-dja Podgorska (Pokčerka), g. Šulentića (Sin), g-dja Haiman (Madame Pace). Premijera ove interesantne drame bit će u drugoj polovici septembra.

U isto vrijeme spremna se u drami Dimovićeva tragedija „Baš — Čelik“, u kojoj je autor nastojao u prvom redu da riješi problem naše dramatike oupcé, a zatim specijalno našega dramskoga stila. Naslovnu ulogu kreirat će g. Josip Maričić.

U Sterijinom „Kir Janji“, koji se takodjer spremna u novoj pođeli, igra naslovnu ulogu g. Josip Papić. Interesantno je, da se u Zagrebu igrao „Kir Janja“ samo tako, da je naslovnu ulogu igrao gost: čića Ilija Stanojević. G. Josip Papić ujedno će i režirati „Kir Janju“ i to će biti njegova prva režijska djelatnost kod nas.

U Strindbergovom „Ocu“, koji se sada ponovno uvježbao u režiji g. Tita Strozzija igraju: Kapetana g. Maričić, Lauru g-dja Mihić, Bertu g-djica Kralj Doktora g. Strozzi, Pastora g. Grinhut, Dojilju g-dja Savić, Nojda g. Leljak, Momku g. Šulentić.

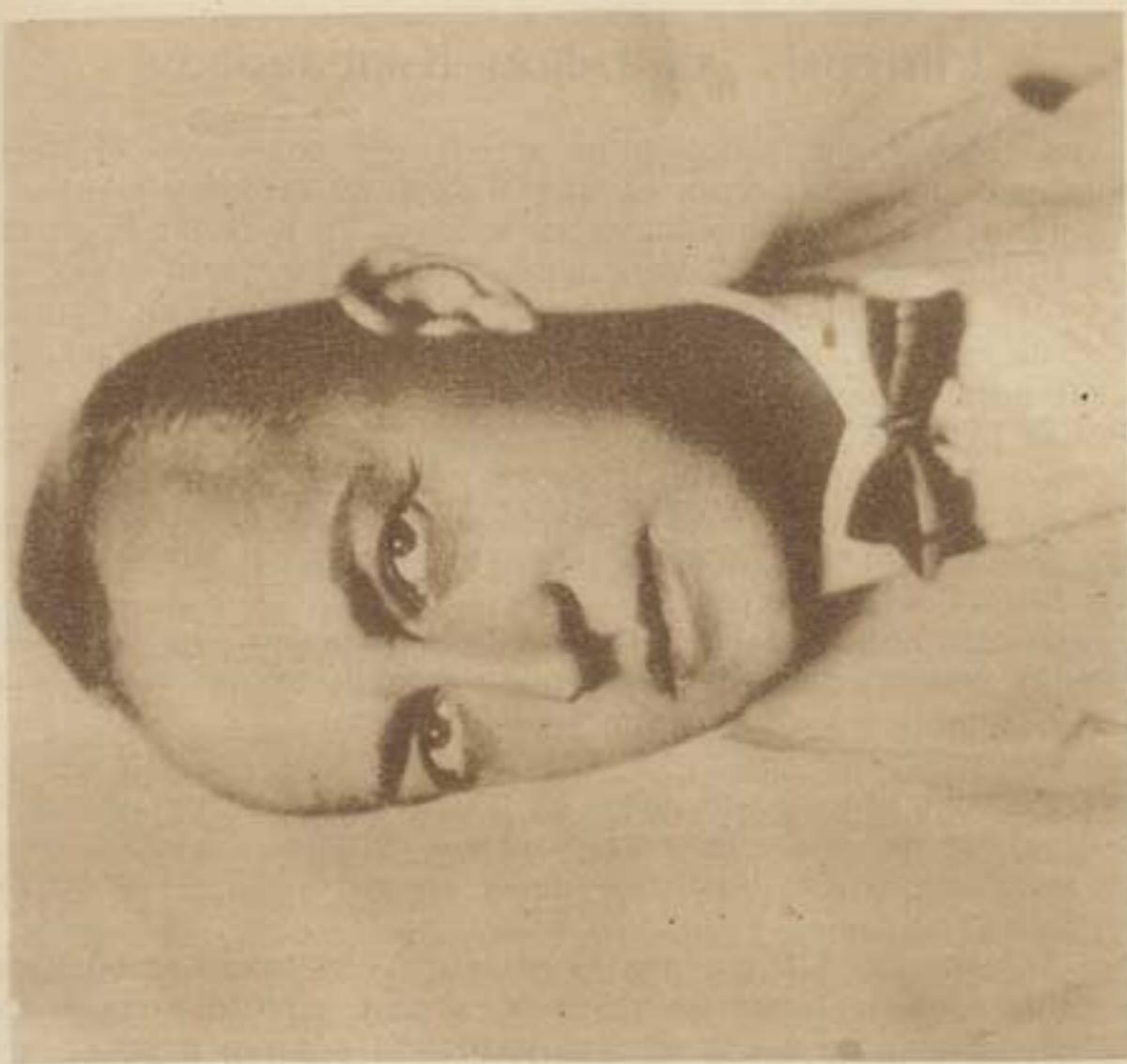
Na repertoaru drame stoje zasada i nadalje: Vojnovićeve „Maškarate“, Nušićeve „Sumnjivo lice“, de Fleurs - Croissetor „Vino-grad Gospodnji“, Wedenkindovo „Proljeće se budi“ i Macchiavellijeva „Mandragola“.

U operi spremna se kao prva premijera ove sezone opera u četiri čina N. A. Rimskij - Korsakova „CARSKA NEVJESTA“, kojoj je sujet uzet iz istoimene historičke drame od L. Meja. Drama opere održava se u vremenu cara Ivana Groznoga, u času njegove šeste ženidbe, ovaj put s Martom Sobakinom, kćerkom običnog trgovca iz Novgoroda. U operi, o kojoj ćemo donijeti detaljnija obavještenja, zaposlene su: g-dja Maja Strozzi (Marta), g-dja Marta Pospišil (Ljubaša), g-dja Mozorova i Ožegović, te gg. Križaj (Sobakin), Primožić i Hržić (Grjaznoj), Vičar (Ljikova) Lesić (Skuratov) i Šepc (Bomelija).

U naslovnoj partiji alternatirat će s g-djom Strozzi mlada naša pjevačica g-dja Zlata Gawella - Gjungjevac. Režiju opere vodi g. Boris Krivecki, a inscenaciju je zamislio g. Vasilj M. Uljanjićev.

Београдски уметници на летовању: (1) чланови групе „Soirées libres“ у Рогашкој Слатини; (2) Марица Поповић, у Боки Которској; (3) Бобићева на Бледу; (4) Шматкова (×) члан балета, на пляжи у Београду. — Beogradski umjetnici na ljetovanju: (1) članovi grupe „Soirées libres“ u Rogaškoj Slatini; (2) Marića Popović, u Boki Kotorskoj; (3) Bobićeva na Bledu; Šmatkova (×) član baleta, na plaži u Beogradu.

Два нова члана задрачке Опere: Тенориста Марио Ђименц и басиста Јулје Бететто, бивши члан бечке Државне Опere. — Два нова члана загребачке Опere: Тенориста Марио Ђименц и басиста Јулје Бететто, бивши члан бечке Државне Опere.
Снимци: Ј. Поглаћник, Љубљана | ателье Тонка, Загреб.

Интервју са г-ђом Кирсановом

Ако уђете у нову позоришну зграду пре подне око 11 часова, видећете гомилу лепих дама са малим кожним сервиетама како сплавазе увек препуним степеницама ка излазу. То је балет Београдске Опере. Враћа се са проба... Међу њима пашће вам у очи одмах једна дама, врло жива, најтемпераментнија, ни најстарија ни најмлађа, увек гологлава, хаљине отворене боје и широке, некако „спортеске“. Ако вас позије, поздравиће вас љубазно, готово колегијално и пружиће вам руку да је пољубите...

— Госпођо Кирсанова... Здравствујте!

И док јој се обраћате ма о чему било, око ње ври као у мравињаку. Мале, најмлађе балерине скакућу око вас и г-ђе Кирсанове, недају вам да дођете до речи.

Тако сам једнога дана прошле недеље сачекао г-ђу Кирсанову, љубимицу београдске публике, и причекавши да се талас наших драгих балерина изгуби, упутио јој више питања у име читаоца „Комедије“:

— Госпођо, нисам вас видео од последње представе „Копелије“ у прошлoj сезони. Онда сте били блеђи и уморни. Сада сте препланули, испечени, очи су вам пуне неког врелог сунца... Где сте били преко лета?

— У Макарској! Море, плажа, излети на чамцима до оближњих села где се одлично пржи риба и бесно играју народна кола са толико лепоте. Нисам се могла никада уздржати а да се и ја — пошто би само мало посматрала начин игре — не бацим међу оне здраве и преплануле момке и девојке, и играм, занесена лудом срећом што то није на позорници, међу лажним декором, већ на сунцу, на домаку мора и простора... Чудио се мој муж, г. Попов, (г. Попов, баритон Љубљанске Опере, гостовао је прошле сезоне на београдској позорници) како се ја то заносим простим народним играма...

Иначе, купала сам се врло често. Волим воду. У јуну месецу имала сам због тога малу авантuru. Пливајући удаљила сам се била мало више од обале и нисам чула за новост да се једна страшина ајкула приближила обали... И сад замислите мој ужас, када сам се ја лагано вратила обали после читавих пола сата не знајући да је ајкула дуже времена кружила свега стотину метара далеко од мене.

Али у главном уживала сам. Одмарала се и припремала за сезону која неће бити лака за нас. Као што знате, ове сезоне г. Фортунато спрема многа изненађења. Прво: оригинални балет г. Фортуната, са мотивима из Јужне Србије, због којих је г. Фортунато цело лето путовао по селима око Скопља, Велеса и Приштине. Затим „Лабудово језеро“ од Чайковског. Оно ће бити дато у целини, сва четири чина, а не у одломцима као што се игра на западу. Иначе маса мањих балетских дивертисмана у операма. Сад је г. Фортунато баш спремао један.

— Ви радите много, госпођо!

— Ах, не баш тако много... Али како ми муж није овде (он је у Љубљани, члан Опере), једино задовољство још налазим у раду...

И госпођа Кирсанова погледавши ме очима које су у себи имале трагова од боја свих пејсажа у Далмацији, и Макарске, и Хвара, и Дубровника, Сплита и Шибеника, оде бразу низ степенице.

За њоме протрчаше још неколико балерина. Не би знали која је од које лепша... §.

Новосадско Народно Позориште

Нова сезона треба да овог пута донесе велике успехе, и са уметничке и материјалне стране.

Драма потпуно реорганизована, која спрема већ од 1-ог августа нове комаде; почеће сезону 3 сеп. у просторијама Хотел „Слободе“ докле год позоришна зграда не буде готова са оправком. За отварање сезоне даће се француска комедија у 4 чина „Краљ“ од Ж. А. де Кајава, Робер де Флера и Емануела Арене, у режији г. Бране Цветковића, који је ангажован као редитељ. Ова се француска комедија даје први пут у нашој земљи.

За сада се увек спремају Ростанов „Сирано од Бержерака“, Толстојев: „Живи Леш“ и „Ана Карењина“ и Бернарда Шоа: „Баволов Ученик“.

Међу ново ангажованим чланицама Драме налази се г-ђа Сибирјакова и г-ђица Кучера бив. чл. Загребачког Позоришта.

Што се пак тиче Опере она ће почети рад доцније, јер дугим решавањем Новосадске Општине, на који би се начин помогла иста и омогућила њена етзистенција, сваки озбиљнији рад је био немогућ.

Сада пак кад је и то свршено управник г. Б. Војновић, постарао се да овога пута доведе способне чланове који ће са старим члановима представљати ансамбл, који ће моћи са пуно смелости такмичити се са првокласним операма у нашој земљи.

Међу ново ангажованим налази се г. г. Марјашец као редитељ, Гусаков, бив. чл. Тифлиске Опере, Г-ђа Ард, такође бив. чл. Тифлиске опере, г-ђа Ловшинска и г-ђа Краљ, бив. чланови београдске Опере.

Као први капелник ангажован је г. Селински, необично спреман и дисциплинован музичар.

У почетку сезоне даће се Чайковски: „Евгеније Оњегин“ и то у овој подели: Татијану ће певати г-ђа Ловшинска, Олгу г-ђа Краљ, Њању — г-ђа Ард, Оњегина — г. Бајанов, Ленског г. Гусаков и Клеса Гремина, одличан у тој партији Марјашец.

Спремају се пак Пучиниев „Боем“, Росиниев „Севиљски Берберин“, Халевиева „Јеврејка“ и др. Од оперета биће за сада узета у рад „Гејша“ и „Лепа Јелена“.

M. B.

Руски Романтични театар. — Ruski romantični teatar.

Технички проблеми Народног Позоришта у Београду

„Comoedia“ је замолила г. Вељимира Јовановића, инжиньера и техничког шефа Народног Позоришта, да напише чланак о техничким изменама које су учињене у београдском Народном Позоришту и о техничком особљу на београдској позорници. Г. Јовановић се радо одазвао позиву „Comoedie“.

Мора се сачекати крај сезоне, па да се почне са преправкама, доправкама и лечењем мања које су се у току позоришне сезоне, при раду на позорници појавиле, било као искуство стечено радом, било као кварт причињен радом. Одмах у почетку морам нагласити да код позоришне технике не постоје никаква правила, већ све обзиром на експериментисању пробања или искуству, које је стечено пробом. на којој другој позорници. Свршетак прошле сезоне затекао нас је у знаку великих блиских оправки. Требало је изменити бинско осветлење, које се у току рада показало недовољно. Требало је оправити бински патос, који је био провизорни и заменити га сталним и бољим. Монтирати извесне машине које су недостајале. Монтирати електричну централу. Оправити кружни хоризонт и пуно других ствари које је захтевао рад куће у будућој сезони.

Са завршетком сезоне уметници су отишли на одмор, да у сенци дебеле хладовине, сањају о својим будућим креацијама. А технички персонал, латио се је одмах посла, да оправи, измени и доведе у ред позорницу и оспособи је за нови рад у наступајућој сезони.

Приступило се својски послу. Сва стара електрична инсталација избачена је, и била делом замењена новом а делом оправљена и доведена у ред. Стари регулациони апарати, дошли су у радионицу оправљани и понова постављени на своје место. Монтиран је један нов регулациони апарат последњи модел познате фирме Сименс Шукерт. Ових дана везаје се и електрични гром и ветар. Окетка позорница добила је нов патос, који је састављен из три комада дрвета, међу собом под пресом јако слепљеним, тако да се нови патос неће кривити нити шкрипати. На позорници су изменјани сви делови који су употребом били ослабљени или излизани, и најмањи завртањ је притећнут, све очишћено и подмазано, и спремно за нови рад.

Електрична централа је такође приведена крају, намештен је дизел-мотор од 65 коњских снага, истина било би боље да су одмах намештена два, како би се при случајном дефекту, могао пустити у рад други мотор. Али кад то није већ учињено онда ћемо се од те незгоде бранити акумулаторском батеријом од 500 ампер. сатова, која је такође предвиђена и чијем ће се монтирању ово дана приступити, чим просторије за њено смештање буду доведене у ред. Намештaju се нови бински телефони, за споразумевање радника, у појединим

одељењима позорнице. Ово су специјални позоришни телефони, управо сигнали помоћу којих се техничко особље, за време трајања представе споразумева, о каквом бинском ефекту који треба да се изведе у даном моменту тачно и да не закасни ни за секунду. Позната је ствар да задоцњење каквог ефекта у публици изазива смех, који је најстрашија критика техничком персоналу.

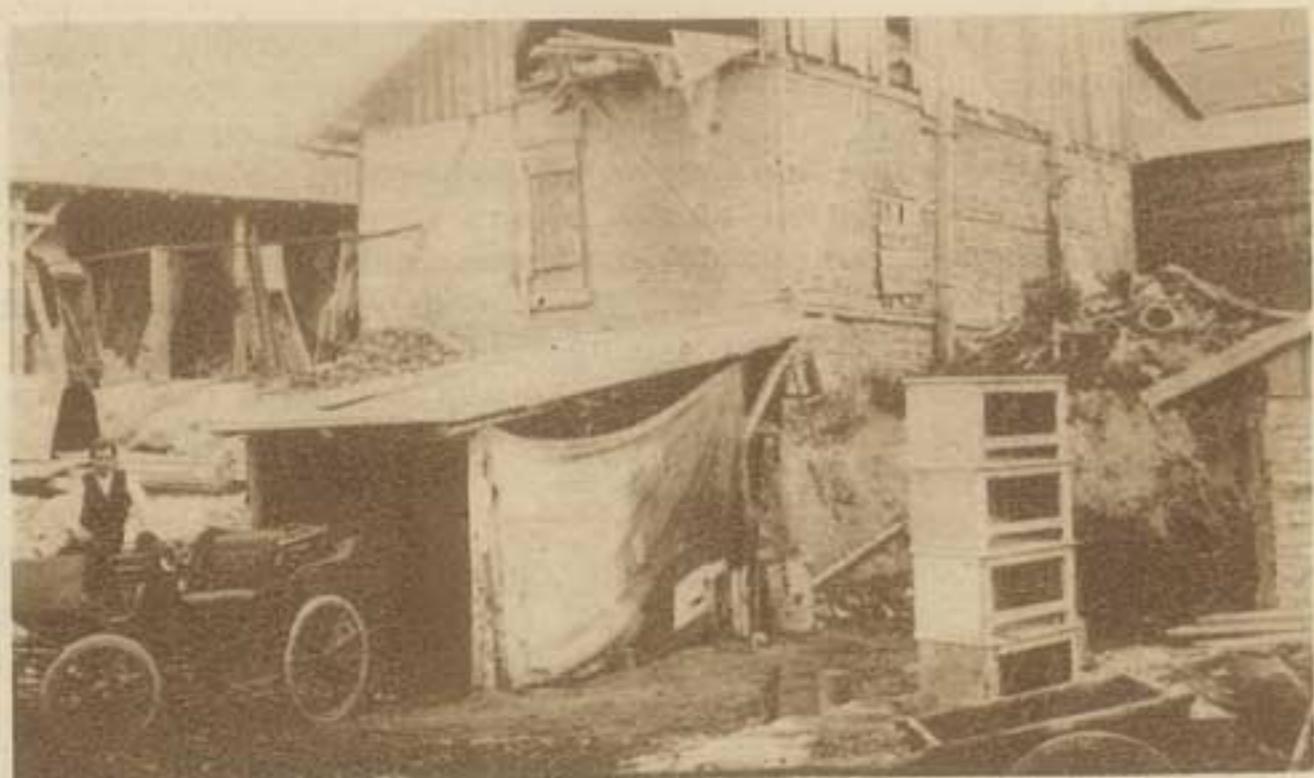
Као што се види доста је изменјено, доста је новог унето, а остало је да се још много и много тога промени и измени, јер познато је да позоришна уметност сваког дана корача напред и само напред, амбиције се никад не задовољавају, иначе их неби ни било, а и публика са сваким дизањем завесе жели да види нешто ново, а о критици, о њој и да не говорим.

Изменило се много на нашој позорници, а ми смо сами нездадољни, хтели би још више, хтели би да достигнемо друге срећније народе, који на своју позоришну уметност могу да даду много више новаца него ми. Зар се ми можемо поредити са Чехословачком и државним позориштима, којима стоје на расположењу много већа материјална средства него нама. У прошлој години Народно Дивадло у Прагу имало је дефицит од 7.000.000 ч. круна који је држава попунила, а та сума је таман толика, колико наша држава даје за сва три државна позоришта у Београду, у Загребу и Љубљани. А да не говоримо о прашкој општини, па и о тамошњој публици. Позната је ствар, да кад је изгорело позориште у Прагу, тако рећи тек што је било довршено, народ је купио прилоге за ново. И ватра још није била ни угашена, а новац за нову зграду био је скупљен. И на новој згради златним словима исписане су речи „Народ себи“. Како би ишло код нас са прилозима, кад би се неком несрћом, недај Боже, Управа нашег позоришта обратила својој публици.

Доста је дакле завршено, али је остало још доста да се сврши. Ево и ове позоришне сезоне почеће са задоцнењем у Мањежу; потребне су неке мале оправке, и лиџитација за њих расписана је за 12 септембар т. г. То значи да Мањеж неће радити бар цео септембар ако не и више.

Али, оно страшно *али*, наш декор, за чију је изградњу утрошено много новаца, труда и времена, остао је без свога склоништа, и даље изложен свима променама и худима временама, у оним истим назовима магазинима чије су фотографије донете прошле године у „Комедији“. Ових дана изгледа да је одобрен кредит за градњу једног пристојног магацина на Дунаву за позоришне сликарнице, те тако можемо се опш надати да у овим бедним шупама неће дочекати наш декор позну јесен и зиму. Ако тога буде онда ће се моћи спасити бар оно, што већ није пропало. У том случају наша ће позорница моћи имати увек чист и лепо очуван декор, а донде нека нико не замера. Управи, за рђаву и прљаву декорацију, јер она није крива, што је декор у таквом стању.

Главна је ствар да је један важан бински фактор доведен у ред, а то је осветлење: данас наша позорница располаже са осветлењем у

Позадина београдског Народног Позоришта са привременим магацинima у којима пропада декор. — Pozadina beogradskog Narodnog Pozorišta sa privremenim spremištima u kojima propadaju dekoracije.

Нови светлосни апарати у београдском Народном Позоришту: (1) позадина разводне табле у кабини регулационог апарату; (2) кабина под позорницом са апаратима за регулисање светlosti. — Novi rasvjetni strojevi u beogradskom Pozorištu: (1) Pozadina reparticione ploče u kabini regulatornog stroja; (2) Kabina ispod pozornice sa strojevima za regulaciju rasvjete.

Zagrebačko Kazalište. „Macchiavelliev smješak”: Hinko Nučić kao Kalimah u Macchiavelli-jevoj „Mandragoli” s „delikatnom tekućinom u boći”. — Загребачко Казалиште. „Макија-велијев смех”: Хинко Нучић као Калимах у Макијавелијевој „Мандраголи” с „дели-катном течношћу“ у боци.
Atelier Tonka, Zagreb.

јачини од 120.000 свећа, којим се може врло добро манипулисати. А да би сав посао при електричној инсталацији на позорници био на време готов и позорница доведена у ред, а да се са сезоном не задодни, морало се радити и ноћу.

Нека ми буде дозвољено да се и на овај начин захвалим електротехничком и осталом техничком персоналу који се својски заузео да посао буде на време готов. Занста стручно особље које ради у позоришту, душа је позоришта; нису то обични радници, којима се наређује да известан посао има бити готов за одређено време. На против, они воле позориште, материјално нису баш тако обезбеђени да би их држале велике плате, посао у вароши нуди им веће материјалне награде; али они остају верни својој кући, позоришту, за њих не постоји умор кад то од њих захтева позорница, они неће дозволити да се на њих чека и да врата позоришта због њих буду затворена. Они то нису ни дозволили и сезона је почела на време.

Велимир Јовановић.

Позоришни живот у Паризу

У Паризу, и ако није почела права позоришна сезона — она ће почети са првом јесењом кишом, када престану трке и спортске утакмице — сва позоришта објављују своје програме за наступајућу сезону, и први новитети већ се стављају на сцену.

Тако париски листови објављују да је позориште Саре Бернар отворило своју сезону з септембра са комадом „Скоројевићи“. Позориште Мишел даје премијеру Бернара Шоа „Човек и надчовек“ (на енглеском). У Амбиги - позоришту даће се истога дана „Велика ноћ“ од Леополда Камфа. У позоришту „Едуард Седми“ даје се премијера комада „Доба разума“ од Пола Виалара. У сали „Тријанон - Лирик“ „Сан валцера“, а у Театру д' Пари „Школа кокота“.

Од првих комада објављено је да ће „Ренесанс“ позориште dati ускоро значајну премијеру Франса Порше „Девица добра срца“ у коме ће комаду главну улогу играти г-ђа Симон. У истом позоришту и Етијен Реј већ припрема своју нову комедију. Етијен Реј је у нас много познат са комадом „У новој кожи“.

Код државних позоришта парискских осећа се још утицај летњег одмора законски одређеног до првог септембра. Тако је у Одеону и Великој Опери одмор. Само у „Француској комедији“, и то искључиво због недавне Олимпијаде и странаца, којих је Париз још пре-пун, даје се стари Игов „Ернани“, а у „Опери - Комик“ Мадам Бетерфлај.

Најбоље раде ишак вариетеи на великим булеварима. Рачуна се да је дневна посета у свим тим локалима на сто педесет хиљада посетилаца. Никада се није боље радило но сада. Власници и директори париског вариетеа брину шта ће на јесен радити док дођу у јек

сезоне, када и сада већ одбијају публику са касе. Ова посета има пуно разлога, а један од најглавнијих је и тај, што у колико су кости-ми артисткиња све лежернији, у позориштима пред касом је све већа навала.

Последица те навале јесте и узастопна осамстотинита представа ревије „Твоја уста“ у париском Вариетеу, дата првог септембра.

Новости са београдске Позорнице

Академско Позориште

Академско Позориште у Београду, које је прошле сезоне дало са успехом Донадинијеву „Гогольеву смрт“ и Младеновићеву „Даћу“, спрема за јесен три нове домаће премијере: један комад од Крлеже, један од Куленчића и Младеновићеву гатку „Синџири“ у режији г. Ракитина.

Нова издања композиција г. Ст. Биничког

Недавно су изашле из штампе многе композиције песама г. Станислава Биничког. Ту су његове чувене Мијатовке, „Сељанчице“, Харемске песме, песме из „Љиљана и Оморике“, оријенталске и народне песме и т. д. Све те композиције могу се добити у свима књижарама музикалија.

Иде на студије

Г. Др. Ранко Младеновић, помоћник управника Нар. Позоришта, биће упућен ускоро на једногодишње студије позоришне уметности, у Париз.

Хорови београдске Опера

За појачање нашег оперског хора установљен је посебни вечерњи хор, који сада броји око 34 члanova. Он ће служити као помоћ за извођење великих хорских опера (Царска невеста, Аида, Лоенгрин, Борис Годунов). Из његове средине повући ће се временом најбољи гласови у стални оперски хор.

За наш драмски репертоар с певањем, одређен је посебни мали драмски певачки хор, тако, да ће оперски хор бити у будуће свим слободан за извођење опера.

Повећање цена места

Управа београдског позоришта учинила је предлог Министарству Просвете за повећање цена места у Манежу и Новој Згради за премијере и ванредне представе оперских и балетских комада.

Повећање је учињено за 15 % од прећашњих цена.

Прва оперска премијера

Прва оперска премијера ове сезоне биће позната духовита опера „Дон Пасквале“ од Доницетија. Премијера ће бити у октобру.

Диригује г. Матачић.

Jedna interesantna scenska slika "Markova vizija" iz pantomime "Sljene" od Babić-Širola, koja se daje u zagrebačkom Kazalištu. —

Две скице декора (I и II слика) за „Царску Невесту“ велику руску оперу Римског-Корсакова, од Леонида Брајиловског сценографа београдског Народног Позоришта.
Dvije skice dekora (I i II slixa) sa „Carsku Nevjestu“ veliku rusku operu Rimskog-Korsakova, od Leonida Brajilovskog scenografa beogradskog Narodnog Pozorišta.

Позоришта у Пољској.

Варшавска Позоришта

Театр Виелки (Опера).

На „плацу Театралном” преко пута „Магистрата престолничког места Варшаве”, налази се зграда „Театра Виелког”. Сама зграда пружа се преко целе десне стране „плаца Театралног” и продужује се у квадрат улицама: Ново-Сенаторско, Виернебова и Тренбацка. На улазу се налазе „Римски стубови” над којима је врло лепа тераса, а цела зграда која има форму паралелограма подигнута је на три спрата.

Рад се дели на две сезоне: пролетњу — која траје од 15 марта до 1-ог јула и јесенњу од 15 септембра до 15 марта сваке године, за које време гостују врло многи певачи, певачице и капелници са стране и иностранства, новац се прима и издаје, а сезона — као и у већини опера других држава (које су под „државним покровитељством”) завршава са „приличним дефицитом”.

Управу позоришта именује сваке године „Рада Миејска” (Савет Града) која једно — на предлог Управе — именује и остало чиновништво. Управни ресори су подељени овако:

Директор Опера: г. Емил Млинарски;

Вице-Директор: г. Сергије Метаксијан;

Интендант: г. Ростковски;

Капелници: г. др. Емил Млинарски; г. Адам Должицки; г. Артур Рођински и Т. Мазуркијевич.

Режија је у рукама врло талентованог г. Адолфа Поплавског и Брежинског, а вођство „Артистичко — сликарско” у рукама г. проф. В. Дробика, светског гласа чувеног и професора на „Сликарско-Уметничкој Академији у Варшави”.

Од најистакнутијих певачких величина су даме: Полинска — Левицкаја, Мокрицка, Чапско, Манкиевичова, Орловска, Вермињска, Ленска, Јарошувна, Голковска, Френкуловна и

и господи: Грушчински, Дигас, Правђиц, Добош, Јановски, Орла, Мосаковски, Нарожни, Фрешел, Палевич — Голејевски, Брежински, Токарски, Шететовски, Мосочи и Михаловски.

Балет је под дирекцијом балет-маестра г. др. Пиотра Зајлиха.

Прима балерине су: г-ђица Халина Шмолцувна у игри најграциознија и Иrena Шимањска, која је у техници игре „недостижна”.

На челу балета од господе су: г. г. Балишевски и Содишевски.

Балет у Опере Варшавске, који има идеalan подмладак, прикључује се Школа Балета Опере Варшавске који се дели у два дела. просветно-васпитна и гимнастичко-вежбачка.

На челу „просветно-васпитног” дела школе је: г-ђа проф. Станислава Здројевска, са још две професорке и три професора. О раду и успеху школе — који су велики — написаћу посебно.

Владимир Николић.

Мозаик

Данунцијево Позориште

Јављају из Рима да Габриел Данунцио зида сада једно нарочито позориште у својој вили „Карнак” на обали језера Гранде. Ово позориште неће имати више од четрдесет места, и свако ће стајати за једну представу хиљаду лира. Приход ће ићи на доброворне сврхе.

Познати париски позоришни хроничар Морис Жест који је недавно обишао славног талијанског поету, прича један интересантан детаљ са њиховог састанка. Пре но што се Жест растао од Данунција, овај му поклони за успомену једну брилијантску иглу за кравату, и примора га да га три пут убоде истом иглом у руку пре но што ју је задену себи у кравату.

Још један интересантан детаљ: Из баште виле Данунциеве која је па обали језера, полази један мали мост за једно дивно острвце на језеру.

Мориц Жест хтеде да га пређе и посети то острвце. И кад су дошли до моста Данунцио најозбиљнијим тоном затражи од париског новинара десет центима (сантима) за прелаз преко моста, коју је таксус сам Данунцио прописао и себи и другима у корист талијанских слепих инвалида.

Анегдоте

Уметница као домаћица

Глумице и певачице које су на позорници велике уметнице а у кући вредне домаћице, врло су ретке. Вилхелмица Шредер — Дервент била је не само велика на даскама, него је била велика и у свом дому, као идеална домаћица. Када је једном приликом ушла у једну од својих многоbroјних одаја, коју је неко од послуге изрибао врло немарно, она је љута као змија, узвикнула: „Пфуј, и то се зове изрибана соба! Показаћу вам како се то ради!” Рекавши то, високо је посувратила сукњу, засукала рукаве, клекла на под и почела рибати, да је била права милина гледати је. — Другом приликом, ушла је у кујну, да осмотрити шта се ради, и нарочито да проба неки сос за печење. Пробала је и опет пробала, нездовољна, вртела главом. Најзад је казала: „Недостаје нешто! Али шта?... Стој, сад сам нашла! Бразо, лорберово лишће!” Ту се сад требало умети наћи, јер лорберовог лишћа није било у кујни, а ни из близине се није могло наћи, јер нису становали у вароши. Али уметница се и ту досети. „Напред”, довикнула је куварици: „иди у зелену собу, тамо ћеш наћи један ковчег и у њему све моје ловорове венце. Донеси један од њих, да и он послужи за нешто добро!” Тако је и било! Ловоровим венцем, који је позоришна јунакиња на врхунцу своје славе, добила од својих обожавалаца, зачињен је сос који је њеном мужу веома пријао.

Konrad Veidt u ulozi Ivana Groznog u filmu „Kabinet voštanih kipova“. — Конрад Фајт у улози Ивана Гроздног у филму „Кабинет воштаних кипова“.
Monopol Film Zavod Mosinger, Zagreb.

У новом програму европског репертоара београдског варијетеа „Касина“ најјаче су тачке: Мис Аризона, певачица и играчица са малим партнером „Херкулесом“. — У почетку програму београдске „Касине“ најјаче су тачке: Miss Arizona, пјеваčica i igračica sa malim partnerom „Herkulesom“.

Варијете „Касина“ у Београду: 1. Мис Бодивери, уметница у гађању; 2. Френци Пијури, ванредан је као имитатор играчица. — Variete „Kasina“ u Beogradu: 1. Miss Bodivery, umjetnica u strijeljanju; 2. French Pižuri, imitator plesačica.

Уз наше слике

Руски романтични театар

Прошле сезоне је у Паризу и Берлину имао огроман успех, успех светског значаја, изванредни Руски Романтични Театар. Он је у својем жанру, лакој опери са првокласним балетом, дакле у негој врсти оперске пантомиме једнак по артистичкој вредности са Художественим Театром. На јесен прелази преко Атланског Океана, да у Америци настави свој победоносни поход.

Слике које доносимо у овом броју „Комедије“ представљају у костимима њихових најуспешнијих тачака најбоље чланове Руског Романтичног Театра: Елену Смирнову, бив. примадону царског позоришта у Петрограду, Елау Кригер, прву балерину Романтич. Театра, Клаудију Шавлову, прву балерину Романтич. Театра, Бориса Романова, шефа балета пређ. Цар. Балета у Петрограду, Анатола Обушова, првог солисту пређ. Царске Опere у Петрограду и једну сцену из опере *Meinkönigin* од Глукa.

Поводом руске изложбе

У просторијама Универзитета отворена је изложба руских радова. Сврха јој је да покаже шта руски емигранти раде, стварају, траже. Задатак диван, високо културан, и заслужује особиту пажњу како од стране самих Руса, тако и са српске стране.

Колико је душе и колико труда уложено од стране многог излагача, колико је ствари којима се човек мора радовати и много се којечим може погордити, али има једно „али“. То „али“ смета свему и квари готово све. А криви су сама господа приређивачи. На изложби су остали потпуно неодвојени од масе професионални уметници, г. г. Верховској, Загородњук, Исајев и Вербицки, и то не само од дипломата и аматера, већ и од и полуписмених људи, који су изложили своје радове не сметнувши с ума да означе продајну цену, али су заборавили обавестити се коме припада предмет њихова надахнућа. Тако, на пример, на једној врло слабој копији Зичијевог „Демона“, коју је израдио уважени генерал П., било је написано „Демон“ од А. С. Пушкина. Не знам, али је могућно да је ова цедуља сада и скинута: првога дана је свакако украсавала дворану, и сви смо ми имали прилике да уживамо у овоме ремек делу генералског надахнућа.

Сврха ове примедбе је у томе да објаснимо руској публици да ова изложба, и поред свега тога што представља једну врло значајну појаву, дајући доказа о руској радљивости, фантазији и стрпљивости, ипак има врло мало заједничкога с руском уметношћу, која је заступљена једном врло малом групом професионалиста. Нека српска публика не сматра да има, ето, пред собом руску уметност! Пред

њом је руски рад, и трудољубивост Руса, али све је то далеко од руске уметности. Наша г. г. уметници: Верховској, Загородњук, Исајев и Вербицки мајстори су у своме послу и ништа не би изгубили, кад би били одвојени од свих могућих „Демона“, а и сами ти „Демони“ добили би, када би свет на њих гледао као на поштовања достојан труд и рад аматера. Ко је крив за ово? Искључиво г. г. приређивачи, који нису повели рачуна о важности и битности овог распореда и одвајања.

У питањима уметности, нарочито на страни, а још више у Југославији морамо бити врло савесни, јер на Русе и на њихову уметност овде, хвала Богу, гледају с поштовањем и с љубављу. Не водити рачуна о томе и испуштати такове ствари никако се не сме! Српски посетиоци врло добро разумеју шта је право и скupoцено и у пуноме су праву чудити се када се све баца на једну гомилу.

На крају неколико речи о професионалним уметницима. Јер само се о њима може говорити озбиљно.

Г. Исајев дао је дивне скице из Босне. Овде је ухваћен нежни колорит проткан измаглицом, удружен с дивљим величанством природе. Портрети г. Исајева такође су врло интересантни како са своје рељефности, тако и са разраде детаља. Г. Исајев има несумњиво велике склоности за декоративно, које још није развио. Као пример нека послужи његова вештина у решавању и комбиновању површине.

И г. Вербицки дао је приличне портрете и интересантних скица за позорницу. Овај уметник још није нашао себе, али несумњиво има талента.

Г. Загородњук дао је неколико сјајних ствари у дрвету.

Г. Верховској нам се приказао и као одличан вајар. Његови скulptорски детаљи будуће Скупштине сјајни су и експресивни.

Ето, то је све о чему се може озбиљно говорити. Ето, то је тако гласно именовано уметничко одељење.

Вреди поменути још и ручне радове руских гимназисткиња. Њихови везови и црteжи. Све је нежно, и фино, и са пуно укуса.

На изложби цепа човеку срце страховити оркестар. На што? За кога?

Све се ту измешало: и уметност, и знанство, и производња масла и сира, и ручни радови. И зашто... Због чотпуног одсуства система.

G. R.

Личне вijesti iz zagrebačkog Kazališta

VJENČANI

G. direktor Branko Gavella, prvi i najbolji naš režiser, vjenčao se prošlog мјесеца u Beču s odličnom mladom opernom pjevačicom g-djicom Zlatom Gjungjevac. Srdačno čestitamo!

Успех нашег драмског првака у Војводини и
Србији

Г. Добрица Милутиновић, наш велики национални трагичар овако је за време лета по Војводини и Србији евацирао душевне патње Феђе из Толстојевог „Живог Леша“ и Шекспировог „Краља Лира“. — G. Dobrica Milutinović, naš veliki nacionalski tragičar ovako je za vrijeme ljeta po Vojvodini i Srbiji evocirao duševno patnje Feđe iz Tolstojevog „Živog Mrtvaca“ i Šekspirovog „Kralja Leara“.

Одговорни уредник Никола Трајковић, власник „Илустрација“ Београд-Загреб. Годишња претплата 180 динара; полугодишња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплата се шавље у Београд, Космајска улица, 22. „Макарија“ А. Д. Земун. — Odgovorni urednik Nikola Trajković. Vlasnik „Ilustracija“ Beograd-Zagreb. Godišnja preplata 180 dinara; polugodišnja 90 dinara; trimesecna 45 dinara. Preplata se šavlje u Beograd, Kosmajsko ulica 22. „Makarije“ A. D. Zemun.

Prvakinja zagrebačkog Tuškanca: Vera Hržić, odlična glumica u francuskim komedijama, igra glavnu ulogu u „Pravoj Parižanki“. — Првакиња загребачког Тушканца: Вера Хржић, одлична глумица у француским комедијама, игра главну улогу у „Правој Парижанки“.

Atelier Tonka, Zagreb.

Одговорни уредник Никола Трајковић, власник „Илустрација“ Београд-Загреб. Годишња претплата 180 динара; полугодишња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплата се шаље у Београд, Космајска улица 22. „Макарије“ А. Д. Земун. — Odgovorni urednik Nikola Trajković. Vlasnik „Ilustracija“ Beograd-Zagreb. Godišnja pretplata 180 dinara; polugodišnja 90 dinara; trimesečna 45 dinara. Pretplata se šalje u Beograd, Kosmajska ulica 22. „Makarije“ A. D. Zemun.